

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

УДК 796.332-053.6

DOI: 10.15587/2313-8416.2014.28576

ФОРМУВАННЯ РУХОВИХ ЗДІБНОСТЕЙ ТА ТЕХНІЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ЮНИХ ФУТБОЛІСТІВ 11-14 РОКІВ

© А. В. Бойченко

У статті показано необхідність якісної зміни тренувального процесу юних футболістів за рахунок розробки та застосування спеціальних комплексів вправ з технічними пристроями. Це дозволяє підвищити рівень розвитку швидкісних та швидкісно-силових здібностей, інтенсифікувати тренувальний процес на заняттях футболу. Виявлено позитивний вплив розробленої системи формування рухових здібностей та технічної підготовки юних футболістів 11–14 років.

Ключові слова: футбол, формування, швидкість, сила, здібності, розвиток, підготовленість, школярі, заняття, техніка.

The article shows the need for a qualitative change in the training process of young players through the development and use of special sets of exercises with technical devices. It allows to increase the level of speed and speed-strength abilities, to intensify the training process during the football classes. The positive impact of the developed system formation of motor skills and technical training of young 11–14 years football players is identified.

Keywords: football, formation, speed, strength, ability, development, training, students, classes, technical skill.

1. Вступ

Характеризуючи проблеми, які існують в українській системі фізичного виховання різних верств населення, зокрема в загальноосвітніх навчальних закладах, слід відзначити ситуацію, де хлопці та дівчата мають певні відхилення у стані здоров'я.

Таким чином, на сучасному етапі розвитку української освіти особливої актуальності набуває проблема покращення здоров'я учнівської молоді.

Відомо, що одним із дієвих шляхів вирішення зазначеної проблеми є ефективне використання методів та засобів фізичного виховання.

2. Постановка проблеми

Шляхом до розв'язання такої проблеми є розробка та впровадження відповідних методик та систем занять, які слід використовувати в урочний та позаурочний час. За останні роки в цілому сформувалася теоретико-методична основа спортивної підготовки дітей, заснована на вікових особливостях росту організму [1–8]. Здійснюється пошук нових форм і методів, які сприяють розвитку рухових якостей та зміцненню здоров'я дітей шкільного віку [9]. В той же час загострюється потреба в єдності біологічного й вікового розвитку та застосування засобів і методів спортивної підготовки.

В процесі аналізу матеріалів відомих фахівців було встановлено, що серед великої кількості видів спорту й рухової активності, які можна рекомендувати учням ЗНЗ з метою покращення рівня здоров'я, провідне місце займає футбол. Він є одним із найпопулярніших видів спорту, особливо серед

дітей. В Україні створено систему безперервної футбольної освіти: шкільний урок з футболу – змагання – Дитячо-юнацька футбольна ліга.

Упровадження третього уроку фізичної культури в школах України передбачено Законом України «Про фізичну культуру і спорт» (введено в дію Постановою Верховної Ради України від 24 грудня 1993 р.) та Цільовою комплексною програмою «Фізичне виховання – здоров'я нації». Одним із напрямків здійснення даної програми було прийняття Цільової комплексної програми розвитку футболу на 2012–2016 рр. [10, 11]. Наймасштабнішим досягненням у реалізації Цільової комплексної програми розвитку футболу на 2012–2016 рр. є активізація роботи щодо розвитку дитячо-юнацького футболу в Україні.

3. Аналіз літературних джерел

Досить добре вивчені питання щодо відбору юних футболістів [7], планування тренувального процесу спортсменів [1, 2, 5, 6, 8], розвитку фізичних якостей [12–15]. У той же час мало наукових досліджень, які б передбачали формування рухових якостей у зв'язку із становленням технічної підготовленості юних футболістів 11–14 років протягом підготовки на уроках футболу в середній школі, при підготовці й участі їх у змаганнях різного рівня, футбольних спеціалізованих класах та збірних юнацьких командах. Не вивченим залишається питання про використання комплексної оздоровчої технології у процесі занять з футболу дітей 11–14 років.

Між тим, вивчення великої кількості робіт дозволяє стверджувати про те, що на цей час

практично відсутні експериментально обгрунтовані методики щодо використання занять футболом зі школярами середніх класів ЗНЗ в контексті оздоровчих технологій [1, 4, 16].

З урахуванням цього науково-методичне обгрунтування, практична розробка і впровадження поетапної методики відбору, розвитку рухових здібностей і технічної підготовленості дітей 11–14 років є актуальним напрямком упродовж шкільної футбольної підготовки.

4. Обгрунтування системи формування рухових здібностей і технічної підготовленості школярів середніх класів у процесі занять з футболу

Мета дослідження – розробити й експериментально обгрунтувати систему формування рухових здібностей і технічної підготовленості школярів середніх класів під час занять з футболу.

Завдання дослідження:

1. Зробити теоретичний аналіз та узагальнення науково-методичної літератури, положень і постанов щодо розвитку футболу в Україні.

2. Здійснити аналіз сучасного стану системи підготовки юних футболістів, визначити проблеми й шляхи її вдосконалення.

3. Визначити взаємозв'язок між розвитком окремих рухових здібностей і технічних навичок юних футболістів протягом їх фізичної підготовки.

4. Експериментально обгрунтувати програму розвитку рухових здібностей і технічної підготовки школярів 11–14 років.

Об'єкт досліджень – процес фізичної підготовки школярів 11–14 років.

Предмет досліджень – формування рухових здібностей та технічної підготовленості юних футболістів 11–14 років.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості широкого використання розроблених і експериментально перевірених комплексів фізичних вправ для розвитку швидкісних і швидкісно-силових здібностей, а також формування техніки гри для юних футболістів 11–14 років на заняттях з футболу в середній школі, при підготовці команд для змагань, в ДЮСШ, спеціалізованих класах та училищах фізичної культури.

4. Результати дослідження

В дослідженні визначався рівень розвитку фізичних здібностей, що мають школярі 11–14 років, знаходячись на етапі початкової підготовки. З цією метою упродовж 2013–2014 навчального року були обстежені 20 юних футболістів 11–14 років, які тренуються в ФК «Геліос», та 20 школярів спеціалізованого класу ЗОШ №20 Комінтернівського району міста Харкова.

Було сформовано дві групи – експериментальна та контрольна. До експериментальної групи були віднесені школярі спеціалізованого класу ЗОШ № 20 міста Харкова. До контрольної групи – юні футболісти ФУ «Геліос».

Для визначення рівня швидкісних здібностей використовувалося контрольні випробування з бігу на 30 та 60 метрів із положення «високого старту». Нижче приведені результати контрольних випробувань експериментальної групи (школярі середніх класів ЗОШ № 20 м. Харкова) (табл. 1, 2).

Таблиця 1

Порівняльна характеристика показників тесту «Біг 30 м», с

Вік, роки	11 n=20	12 n=20	13 n=20	14 n=20
Статистичні параметри і показники				
$x \pm m$	5,5±0,02	5,3±0,05	5,1±0,07	4,9±0,05
σ	0,09	0,22	0,31	0,22
% до вихідного рівня	100	96,36	92,72	89,09
Приріст показників	–	0,2	0,2	0,2
(у % відношенні)	–	3,6	3,6	3,5
t	–	2,86	2,88	2,36
p	–	p<0,05	p<0,05	p<0,05

Таблиця 2

Порівняльна характеристика показників тесту «Біг 60 м», с

Вік, роки	11 n=20	12 n=20	13 n=20	14 n=20
Статистичні параметри і показники				
$x \pm m$	10,6±0,08	9,7±0,06	9,3±0,10	9,1±0,12
σ	0,35	0,26	0,44	0,53
% до вихідного рівня	100	91,5	87,7	85,6
Приріст показників	–	0,9	0,4	0,2
(у % відношенні)	–	8,5	3,7	1,8
t	–	9,00	3,33	1,33
p	–	p<0,001	p<0,01	p>0,05

На основі аналізу отриманих показників можна зробити такі висновки: час подолання відрізків 30 та 60 метрів із збільшенням тренувального періоду зменшувався, результати з бігу на відрізьку 30 м у юних футболістів від 11 до 14 років покращали на 0,6с (10,9 %; $t=12,00$; $p<0,001$). Динаміка зміни цих результатів відбувається рівномірно. Різниця між показниками у проведених вікових групах дорівнює 0,2с (3,6 %).

Аналіз показників з бігу на 60м у юних футболістів 11-14 років виявив іншу тенденцію (табл. 2). Результати тестування, які характеризують швидкісні здібності, хоча й збільшуються, але дотримуються тенденції щодо уповільнення темпів приростів від 11 до 14 років. Від початку спостережень, тобто з 11 до 14 років, показники в подоланні відстані 60м покращилися на 1,5 с (14,2 %).

Видно, що прирости результатів відбувалися нерівномірно: від 11 до 12 років на 0,9 с (8,5 %), в 13 років на 0,4 с (3,7 %) й найменший приріст маємо в 14 років, усього 0,2 с (1,9 %). Всі вікові групи мають статистично достовірні показники.

Таким чином, результати тестових випробувань швидкісних здібностей у юних футболістів 11–14 років свідчать про їх відносну прогресивність за умови раціонального впливу занять з футболу. Найвищі статистично достовірні зміни росту швидкісних здібностей виявлені в 11–12-річних юних футболістів ($t=9,00$; $p<0,001$).

Рівень швидкісно-силових якостей вимірювався за допомогою таких тестів як: «Підскок вгору з місця» й «Стрибок у довжину з місця». Отримані дані показують, що в процесі занять футболом швидкісно-силові показники

підготовленості юних футболістів у віковому аспекті відносно удосконалюються (табл. 3).

Показники тесту «Підскок вгору з місця», що наведені у таблиці 3, показують, що приріст результатів у визначених вікових групах відбувається нерівномірно. Якщо в проміжку від 11 до 12 років він складає 11,5 % (3,5 см), то у віковому проміжку 12–13 років він покращився лише на 4,7 % (1,5 см). Найбільший приріст зареєстровано в 14-літньому віці. Він складає 30,5 % (14,0 см). Від початку тренувальних занять цей показник покращився на 19,0 см, що у порівнянні із початковим станом складає 41,4 % приріст. Виявлено, що не у всі роки приріст результатів статистично достовірний. Наприклад, не виявлено цього у порівнянні досягнень 13-річних футболістів по відношенню до 12-річних ($t=1,36$; $p>0,05$).

Дещо іншу тенденцію визначено під час аналізу показників швидкісно-силової підготовленості юних футболістів за результатами «Стрибків у довжину з місця». Про це свідчать дані, що наведені в табл. 4.

Виявлено статистично достовірну різницю в прирості цих показників між усіма віковими періодами. На основі даних, наведених у табл. 4, можна констатувати, що у юних футболістів результати в стрибках у довжину з місця збільшуються рівномірно. Їх приріст у вікових групах склав 10, 12 і 19 см (відповідно 5,5; 6,2 й 8,9 %). Найбільший приріст помітний у 14-річних футболістів, а найменший – у 12-річних. Середній результат за три роки тренувальних занять збільшився на 41,0 см (20,6 %).

Таблиця 3

Порівняльна характеристика показників тесту «Підскок вгору з місця», см

Статистичні параметри і показники	Вік, роки			
	11 n=20	12 n=20	13 n=20	14 n=20
$x \pm m$	27,0 \pm 0,92	30,5 \pm 0,69	32,0 \pm 0,85	46,0 \pm 1,07
σ	4,05	3,04	3,74	4,71
% до вихідного рівня	100	109,5	113,5	151,4
Приріст показників	–	3,5	1,5	14,0
(у % відношенні)	–	11,5	4,7	30,5
t	–	3,07	1,36	10,29
p	–	$p<0,05$	$p>0,05$	$p<0,001$

Таблиця 4

Порівняльна характеристика показників тесту «Стрибки в довжину з місця», см

Статистичні параметри і показники	Вік, роки			
	11 n=20	12 n=20	13 n=20	14 n=20
$x \pm m$	173 \pm 2,4	183 \pm 2,2	195 \pm 2,3	214 \pm 2,4
σ	10,56	9,68	10,12	10,56
% до вихідного рівня	100	105,5	111,7	120,6
Приріст показників	–	10	12	19
(у % відношенні)	–	5,5	6,2	8,9
t	–	3,07	3,77	5,60
p	–	$p<0,05$	$p<0,01$	$p<0,001$

Спостерігається відносно значне й стабільне збільшення швидкісно-силової підготовленості юних футболістів під впливом систематичних занять футболом. Найбільші позитивні зрушення в швидкісно-силових показниках зафіксовано у 14-річних хлопчиків, що на нашу думку пояснюється найбільш сприятливим періодом вікового формування рухових функцій дітей цього віку у плані комплексного розвитку швидкості й сили. У процесі систематичних занять з футболу фізичний стан футболістів покращується.

Також був проведений порівняльний аналіз показників контрольних випробувань, які характеризують технічну підготовленість й удосконалення

координаційних здібностей. Ці здібності визначаються у специфічних контрольних вправах. Наприклад, у ведінні м'яча на відстані 30 м відбувається в різні вікові проміжки нерівномірний розвиток координації рухів.

Так, час ведення м'яча у всіх вікових групах рівномірно зменшується відповідно з підвищенням технічної підготовленості, але в 14 років темпи приросту значно збільшуються. Величина приростів статистично достовірна при досить великому рівні значущості ($t=3,33-5,81$; $p<0,01-0,001$), а також між другими віковими інтервалами. Аналогічні тенденції встановлено відносно приростів показників тесту «Дальність польоту м'яча після удару» (табл. 5).

Таблиця 5

Порівняльна характеристика показників тесту «Дальність польоту м'яча після удару», м

Вік, роки	11 n=20	12 n=20	13 n=20	14 n=20
Статистичні параметри і показники				
$x \pm m$	22,32±1,04	26,08±0,87	32,82±0,85	32,26±1,06
σ	4,58	3,83	3,74	4,66
% до вихідного рівня	100	114,4	134,9	136,6
Приріст показників	–	3,76	6,10	3,04
(y % відношенні)	–	14,4	20,5	1,7
t	–	2,76	5,52	0,41
p	–	p<0,05	p<0,001	p>0,05

Із табл. 5 видно, що в залежності від вікового розвитку сили рівномірно збільшується дальність польоту м'яча. Різниця між віковими групами, крім 13 і 14 роками, також статистично достовірна ($p<0,05-0,001$). Приріст результатів від 11 до 14 років складає 12 м 94 см (36,6 %). Найбільше абсолютне збільшення результатів відбувається у віковому проміжку від 12 до 13 років (20,5 %). Дальність польоту м'яча збільшується за рахунок сили удару, удосконалення техніки його виконання та від того, з якого положення удар виконується (наприклад, удар по нерухомому м'ячу, по м'ячу, який котиться назустріч, для виконання удару футболіст використовує розбіг та ін.).

У свою чергу, сила удару визначається вмінням школяра концентрувати зусилля при виконанні цієї специфічної дії. У технічних діях, пов'язаних із киданням м'яча на дальність, як і в попередній вправі результати в зв'язку з віком рівномірно збільшуються. Наприклад, з 11 до 12 років маємо приріст на 1 м 48 см (17,7 %) і з 12 до 13 – на 1 м 42 см (10,5 %). Приріст показників у 14-річних футболістів у порівнянні із результатами 11-річних складають 4 м 22 см (36,5 %).

Різниця між середніми показниками в окремих вікових групах статистично достовірні (табл. 6).

Таблиця 6

Порівняльна характеристика результатів кидання м'ячів на дальність, м

Вік, роки	11 n=20	12 n=20	13 n=20	14 n=20
Статистичні параметри і показники				
$x \pm m$	11,13±0,42	12,61±0,31	14,08±0,19	15,35±0,33
σ	1,85	1,36	0,84	1,45
% до вихідного рівня	100	117,7	128,2	136,5
Приріст показників	–	1,48	1,47	1,27
(y % відношенні)	–	11,7	10,5	8,3
t	–	2,85	4,08	3,25
p	–	p<0,05	p<0,01	p<0,01

5. Висновки

1. Дослідженнями вітчизняних і зарубіжних учених розроблені основи формування рухових умінь і навичок, вдосконалення фізичних якостей у спортсменів з футболу. Але практично відсутні дані про особливості формування рухових здібностей та

технічної підготовленості на заняттях з футболу школярів середніх класів загальноосвітніх навчальних закладів.

2. Узагальнено досвід підготовки юних футболістів 11–14 років та визначено перспективні напрямки використання цього досвіду в процесі

навчання руховим вмінням та навичкам (комплекси контрольних вправ для визначення ступеня технічної майстерності; показники рівня розвитку основних фізичних якостей, а також технічної підготовленості дітей різного віку та спортивної кваліфікації, отримані різними дослідниками). Особливий інтерес представляло вивчення матеріалів досліджень фахівців, які були присвячені використанню засобів футболу для покращення рівня здоров'я.

3. За матеріалами здійсненого аналізу було узагальнено підходи, принципи, ідеї, накопичені провідними фахівцями, що відображають загальний стан досліджуваної проблеми та обумовлюють перспективні напрямки її вирішення.

4. Було встановлено, що рівень розвитку основних рухових здібностей школярів 11–14 років, що займаються футболом, найбільш доцільно оцінювати, використовуючи наступні тести: біг на 30 та 60 м з високого старту – для визначення рівня швидкісних якостей; стрибки угору та в довжину з місця – з метою оцінки ступеню розвитку швидкісно-силових здібностей; дальність польоту м'яча після удару та кидання м'ячів на дальність – для оцінки рівня координаційних здібностей та технічної підготовленості.

5. Результати дослідження рівня технічної підготовленості юних футболістів 11–14 років ЗОШ № 20 міста Харкова за рахунок використаних спеціальних вправ показали, що в процесі регулярних занять у спецкласі має місце відносно рівномірне покращення виконання тестів. Найбільш позитивні зрушення в досліджуваних показниках спостерігаються у 14-річних школярів.

Література

1. Шаленко, В. В. Формування рухових якостей та технічної підготовленості школярів протягом безперервної футбольної підготовки [Текст]: дис. ... канд. н. з фіз. вих.: 24.00.01 [Текст] / В. В. Шаленко. – Олімпійський і професійний спорт. – ХДАФК, Харків, 2005. – 183 с.
2. Верхошанский, Ю. В. Основы специальной физической подготовки спортсменов [Текст] / Ю. В. Верхошанский. – М.: Физкультура и спорт, 1988. – 331 с.
3. Вихров, К. Л. Физическая подготовка юных футболистов [Текст] / К. Л. Вихров. – Киев, 2000. – 44 с.
4. Шаленко, В. В. Динаміка формування елементів технічної підготовленості в залежності від розвитку сили м'язів у юних футболістів 11-14 років [Текст] / В. В. Шаленко // Педагогіка, психологія та мед.-біол. пробл. фіз. виховання і спорту. – 2006. – № 2. – С. 121–124.
5. Лисенчук, Г. А. Управление подготовкой футболистов [Текст] / Г. А. Лисенчук. – К.: Олимпийская литература, 2003. – 272 с.
6. Платонов, В. Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения [Текст] / В. Н. Платонов. – К.: Олимпийская литература, 2004. – 808 с.
7. Максименко, И. Г. Основы отбора, обучения и тренировки футболистов [Текст] / И. Г. Максименко. – Луганск : Знание, 2002. – 424 с.
8. Максименко, И. Г. Соревновательная и тренировочная деятельность футболистов: монография [Текст] / И. Г. Максименко. – Луганск : Знание, 2009. – 258 с.

9. Вихров, К. Л. Футбол у школі: Навчально-методичний посібник [Текст] / К. Л. Вихров. – К.: Комбі ЛТД, 2002. – 256 с.

10. Васюков, Ю. В. Уроки фізкультури в загальноосвітній школі. 5-9 класи (102 уроки для кожного класу) [Текст] / Ю. В. Васюков, І. М. Пашков. – Харків: Торсінг, 2004. – 288 с.

11. Вихров, К. Впровадження уроку фізичної культури з елементами футболу в школах України [Текст] / К. Вихров, С. Столітенко // Фізичне виховання в школі. – 2002. – № 1. – С. 2–3.

12. Данчук, П. Футбол як засіб підвищення обсягу рухливої активності і фізичної підготовленості хлопців 12–14 років, які проживають в зоні підвищеної радіації [Текст] : матер. наук. конф. / П. Данчук, О. Куц // Футбол в Україні – витоки, традиції, перспективи». – Львів-Київ, 2004. – С. 251.

13. Галюза, С. С. Теоретико-методичні особливості проведення занять футболом зі студентками університетів [Текст] / С. С. Галюза // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2012. – № 9. – С. 78.

14. Максименко, И. Г. Контроль за уровнем развития быстроты и скоростно-силовых качеств у футболистов различной квалификации [Текст] / И. Г. Максименко // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 1998. – № 3. – С. 23–24.

15. Максименко, И. Г. Міні-футбол: дослідження показників структури фізичної підготовленості 11–14-річних гравців [Текст] / И. Г. Максименко // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2007. – № 8. – С. 85–88.

16. Calvin, Y. Entraîneur de football : la technique, corriger pour progresser [Text] / Y. Calvin, J. Waty. – Paris : Editions Actio, 2007. – 194 p.

References

1. Shalenko, V. V. (2005). Formuvannya ruhovih yakostey ta tehlichnoyi pidgotovlenosti shkolnyariv protyagom bezperervnoyi futbolnoyi pidgotovki. Olimpyskiy i profesiynyi sport. HDAFK. Harkiv, 183.
2. Verhoshanskiy, Yu. V. (1988). Osnovyi spetsialnoy fizicheskoy podgotovki sportsmenov. Moskva. Fizkultura i sport, 331.
3. Vihrov, K. L. (2000). Fizicheskaya podgotovka yunyh futboliv. Kiev, 44.
4. Shalenko, V. V. (2006). Dinamika formuvannya elementiv tehlichnoyi pidgotovlenosti v zalezhnosti vid rozvutku sili m'язiv u yunih futbolistiv 11-14 rokiv [Elektronnyy resurs]. Pedagogika, psihologiya ta med.-biol. probl. fiz. vihovannya i sportu, 2, 121–124.
5. Lisenchuk, G. A. (2003). Upravlenie podgotovkoy futbolistov. Kiev. Olimpiyskaya literatura, 272.
6. Platonov, V. N. (2004). Sistema podgotovki sportsmenov v olimpiyskom sporte. Obschaya teoriya i ii prakticheskie prilozheniya. Kiev. Olimpiyskaya literatura, 808.
7. Maksimenko, I. G. (2002). Osnovyi otbora, obucheniya i trenirovki futbolistov. Lugansk. Znanie, 424.
8. Maksimenko, I. G. (2009). Sorevnovatel'naya i trenirovochnaya deyatel'nost futbolistov: monografiya. Lugansk. Znanie, 258.
9. Vihrov, K. L. (2002). Futbol u shkoli: Navchalno-metodichnyi posibnik. Kiyiv. Kombi LTD, 256.
10. Vaskov, Yu. V. (2004). Uroki fizikulturi v zagalnoosvitniy shkoli. 5-9 klasi (102 uroki dlya kozhnogo klasi). Harkiv. Torsing, 288.

11. Vlhov, K. (2002). Vprovadzheniya uroku fizichnoyi kulturi z elementami futbolu v shkolah Ukraini. Fizichne vihovannya v shkoli, 1, 2–3.

12. Danchuk, P. (2004). Futbol yak zasib pidvischeniya obsyagu ruhlivoyi aktivnosti i fizichnoyi pidgotovlenosti hloptsiv 12–14 rokiv, yaki prozhivayut v zoni pidvischenoyi radlatsiyi. Materlali naukoyoi konferentsiyi, prisvyachenoyi 110-richchu ukrayinskomu futbolu «Futbol v Ukraini – vitoki, traditsiyi, perspektivi». Lviv-Kiyiv, 251.

13. Galyuza, S. S. (2012). Teoretiko-metodichni osoblivosti provedennya zanyat futbolom zi studentkami

universitetiv. Pedagogika, psihologiya ta mediko-biologichni problemi fizichnogo vihovannya i sportu, 9, 78.

14. Maksimenko, I. G. (1998). Kontrol za urovnem rozvitiya byistroti i skorostno-siloviyih kachestv u futbolistov razlichnoy kvalifikatsii. Pedagogika, psihologiya ta mediko-biologichni problemi fizichnogo vihovannya i sportu, 3, 23–24.

15. Maksimenko, I. G. (2007). Mini-futbol: doslidzhennya pokaznikiv strukturi fizichnoyi pidgotovlenosti 11–14-richnih gravtsiv. Pedagogika, psihologiya ta mediko-biologichni problemi fizichnogo vihovannya i sportu, 8, 85–88.

16. Calvin, Y. (2007). Entraîneur de football: la technique, corriger pour progresser. Paris : Editions Actio, 194.

*Рекомендовано до публікації д-р педаг. наук Васьков Ю. В.
Дата надходження рукопису 19.10.2014.*

Бойченко Артем Васильович, здобувач, викладач фізичного виховання, кафедра фізичного виховання, Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради, пров. Ш. Руставелі, 7, м. Харків, Україна, 61001
E-mail: alesik1974@mail.ru

УДК 37.015.3(075.8)

DOI: 10.15587/2313-8416.2014.28405

ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ ПІДХІД ДО ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ДОШКІЛЬНИХ УСТАНОВАХ

© Т. М. Семанишин, Г. В. Презлята, С. Л. Попель

Мета статті – обґрунтувати і розкрити характеристики всіх складових компонентів, включених в авторську теоретичну модель диференційованого підходу з підготовки майбутніх фахівців по фізичній культурі і валеологічному вихованню дошкільнят на основі методу моделювання. Визначено основні складові валеологічної освіти і методи моделювання валеологічної діяльності в дошкільних закладах освіти.

Ключові слова: валеологічна діяльність, дошкільнята, інструктор з фізичного виховання, дошкільні заклади освіти.

The purpose of the article is grounding and exposing of descriptions of all components included in the author's theoretical model of the differentiated approach to training of future specialists on physical education and valeology teaching of preschoolers on the basis of modelling method. The basic components of valeology education and valeology activity modelling methods in preschool establishments are determined.

Keywords: valeology activity, preschoolers, physical training instructor, preschool educational establishment.

1. Вступ

Сьогодні, серед багатьох проблем, які вирішуються психолого-педагогічною наукою в дошкільних установах (ДУ) є проблема проектування діяльності освітніх інфраструктур та розробки нових підходів до формування і розвитку здоров'язберігаючих технологій у процесі фізичного виховання дітей дошкільного віку [1, 2]. Тому виникає очевидна необхідність обґрунтування диференційованого підходу, при якому дошкільнята, без урахування індивідуального рівня психо-фізичного розвитку, можуть здобувати валеологічні знання і без особливого перенавантаження та труднощів виконувати навчальні завдання [3]. При цьому необхідно формувати готовність майбутніх фахівців з ФВ у ДУ, з якими діти з великим бажанням і інтересом будуть включатися в педагогічний процес, а саме навчання стає методично наповненим, гнучким і позитивно емоційним [4, 5]. Такий підхід передбачає наявність ситуації вибору,

що дозволяє всім учасникам навчально-виховного процесу аналізувати та оцінювати власні здібності і можливості, рівень індивідуальної валеологічної підготовленості, формувати свою особистісну неповторність [6].

2. Постановка проблеми

У зв'язку з вище сказаним особливого значення набуває необхідність в обґрунтуванні і розкритті сутнісних характеристик складових компонентів моделі диференційованого підходу до валеологічної діяльності та виховання дошкільнят.

3. Огляд літератури

У науковій та спеціальній літературі є багато відомостей про широке використання в педагогічній практиці методів проектування і моделювання [4, 6, 7]. Метод моделювання вважається одним з основних як теоретичних, так і експериментальних напрямків у пізнанні, на якому базуються сучасні наукові